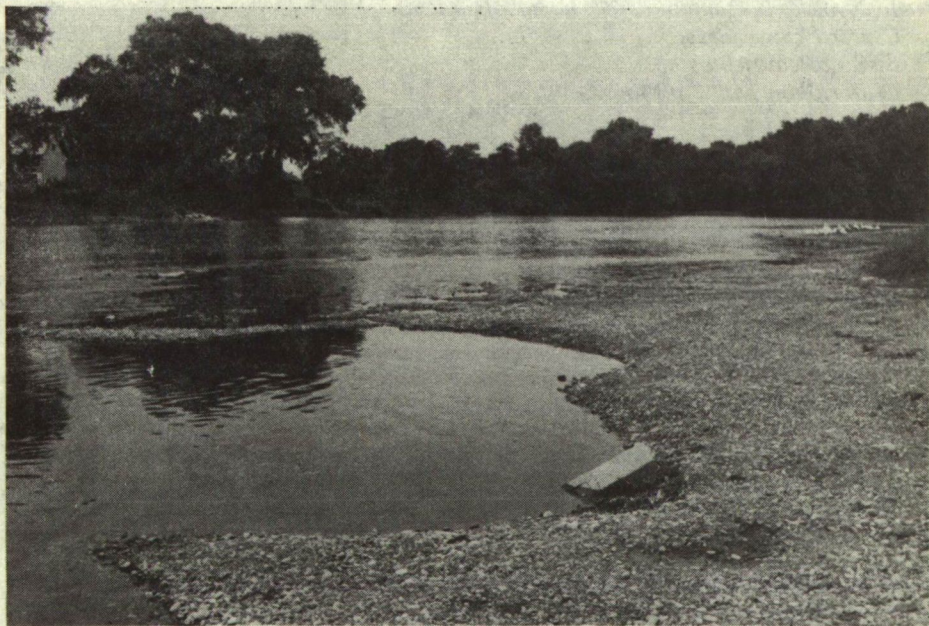


Ma van bizonyos hajlam klasszikus stílus indítására, minek nyomai félreismerhetetlenek. Csak az kétséges, megvan-e hozzá a visszhangzó közület falanksza. A mai klasszicizmus — ha nem is légüres térben — de oxigénszegény levegőben mozog. Fronttal már rendelkezik, de *nin-csen hinterlandja*. Az a közönség, mely tombol a gyönyörűségtől, ha Beethovent apró részletekben, vagy ilyenekre daraboló, romantikus interpretálásban kapja, nem a klasszicizmus éltető levegője. Ma nem a nagy művek tiszteletének, nem a nagy stílus megértésének időszakát, hanem az olcsó szenzációk, a reklám, az önkényesen egyéni előadók istenítésének idejét éljük. Züllött üzletiség bűzlik az egész vonalon; ez az az illat, mely elől menekül a klasszicizmus!

Kodály egyéni teljesítménye, a nagyvonalú egyben tervezés, a művészi nagy ethosz újra-élesztésében talán Thomas Mann irodalmi lélekpozíciójával vethető egybe. Magyar részről némi rokonságok Tamási Áron felől kínálkoznak. Hasonlóan mély népiség, emelkedettség teljes egyszerűségben, pazar gazdagság végső leszűrtségben fogantatva, nemes szűkszavúság a metafizikum hitéből fakadón. Mintha az évezredek kínszenvedés, mely mérhetetlen hekatombává tornyosulva várta, hogy ismeretlenségéből halálba fúljon, egyszerre csak véletlenül rése, szelepre lelne, hogy örök hangján megszólalhasson. Kodály szelleme ennyiben örök és annyiban is, hogy a klasszicizmus elvei múlhatatlanok. Kívánatos volna ilyen határjelző az új zeneszellem indulásához! Csak az a nagy kérdés, hogy előkelő tartásában, különleges anyagában, egyéni összefoglalásában — az ezer forrásból szakadó európai fejlődés áradata mellett nem marad-e *unikum*.



A GARAM FOLYÓ ALSÓSZECSENÉL